

V delovnem zvezku si rešil naloge, s pomočjo katerih si spoznal novo besedilno vrsto RAZLAGA NARAVNEGA POJAVA. Kot si že ugotovil, je zanj značilna posebna zgradba. Ta mora vključevati **definicijo naravnega pojava, vzroke za nastanek in pa tudi posledice**. Glagoli so **v sedanjiku**, saj le ta označuje **brezčasnost** (naravni pojav je na ta način nastal tako v preteklosti kot danes, pa tudi čez nekaj deset let).

Sedaj bomo preverili vaše razumevanje najnovejše snovi.

Navedeno imate besedilo, ki ga uvrščamo med razlage naravnega pojava. Da si boste vse skupaj lažje predstavljali in поблиže spoznali lepoto tega naravnega pojava, imate naveden tudi link, preko katerega si lahko ogledate videoposnetek.

Vaša naloga je, da besedilo pozorno preberete in označite posamezne elemente njegove zgradbe. Vsakega posebej pobarvajte s svojo barvo in spodaj napišite legendo. Lahko pa poleg posameznih delov enostavno napišete ustrezni element.

Rešite tudi naloge, ki jih boste našli na koncu besedila.

Ko končate, nam svoje rešitve (lahko "skenirate", slikate ...) pošljite preko elektronske pošte na naslov:

dasa.jozelj-kranjc@os-cerknica.si (1. in 3. skupina)

alenka.kolsek-puklavec@os-cerknica.si (2. skupina)

mateja.ovsec@os-cerknica.si (4. skupina)

RAZLAGA NARAVNEGA POJAVA: POLARNI SIJ

<https://www.youtube.com/watch?v=t57DPnH06V0>

POLARNI SIJ NA JUŽNEM TEČAJU

Polarni sij ali avrora je sijaj vidne svetlobe v zgornjih delih ozračja, viden ponoči.

Pojavlja se na višini okoli 100 km na severni in južni polobli, ker delci v Sončevem vetru potujejo po magnetnih silnicah zemeljskega magnetnega polja. Na severu ga imenujemo aurora borealis, na jugu pa aurora australis. Najpogosteje je viden septembra in oktobra, pa tudi marca in aprila.

Polarni sij nastane, ko električno nabiti delci magnetosfere in nekateri težki ioni (kisik in dušik) pridejo v stik z Zemljinim ozračjem. Pride do reakcije, ki se kaže kot svetlobna energija. Tej se lahko reče tudi fluorescenca.

Poznamo več oblik polarnega sija. To so svetleči loki, svetleči madeži (podobni so osvetljenim oblakom), pasovi in venci. Najbolj razgibani so nagubani pasovi, ki spominjajo na ogromne svetleče zavese, ki se gibljejo po nebu.

Polarni sij je lahko bele, rumeno zelene, rdeče, zelene, oranžne, modre in vijoličaste barve. Zelena barva nastane pri reakciji z atomi kisika, ko ti pridejo na višino 100 km, rdeča pa na višini 200 km. Modro in vijolično barvo izžarevajo dušikovi ioni.

Polarni sij so odkrili tudi na Jupitru in Saturnu.

Sedaj veš o polarnem siju veliko. Upam, da si si ogledal tudi posnetek. Tvoja naslednja naloga je, da odgovoriš na vprašanja. Odgovore v **obliki polne povedi napiši v zvezek**.

- Zakaj se polarni sij pojavlja na severni in južni polobli?
- Na kateri višini nastane polarni sij zelene barve?
- Kje v vesolju so še odkrili polarni sij?
- Koliko oblik polarnega sija poznamo?
- Kdaj nastane polarni sij?

Med svojimi odgovori imaš 2 povedi, ki vsebujeta tebi že znana odvisnika. To sta vzročni in časovni. Izpiši obe povedi, podčrtaj osebne glagolske oblike, obkroži glavni stavek, pobarvaj vezniško besedo oziroma veznik. S pomočjo povedka v glavnem stavku se vprašaj po odvisniku ter poimenuj vrsto odvisnika. Da ti bo lažje, odvisnik še podčrtaj.

Prepiši še naslednjih 6 povedi in v njih obkroži glavni stavek, zapiši ustrezno vprašalnico in določi vrsto odvisnika.

Kdor si je želel videti polarni sij v živo, je moral na Aljasko odpotovati pozno jeseni.

Ko se je simfonija na nebu pričela, so vsi turisti utihnili.

Prelivanje barv na nebu so opazovali, ne da bi karkoli rekli.

Najboljši razgled je bil, kjer je sedela skupina slovenskih turistov.

Domačini so jim svetovali, da si vzamejo še termovko toplega čaja.

Ker so sledili navodilom, jih zagotovo ni zeblo.